

Lieta Nr. A420142917
Lietas arhīva Nr. AA43-1410-17/13
ECLI:LV:ADAT:2017:1207.A420142917.3.S

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rīgā 2017.gada 7.decembrī

Administratīvā apgabaltiesa šādā sastāvā:
tiesnese referente S.Kanenberga,
tiesneses A.Reitupe un A.Šteinberga

rakstveida procesā izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta, pamatojoties uz /pers. A/ pieteikumu par Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras 2016.gada 8.decembra lēmuma Nr.16/2325267 atcelšanu, sakarā ar /pers. A/ apelācijas sūdzību par Administratīvās rajona tiesas 2017.gada 27.marta spriedumu.

Aprakstošā daļa

[1] Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras (turpmāk – aģentūra) Liepājas reģionālā nodaļa 2016.gada 24.oktobrī pieņēma lēmumu Nr.16/2005913 (turpmāk – sākotnējais lēmums), ar kuru nolēma pieteicējam /pers. A/ konstatēt bezdarbnieka pabalsta pārmaksu 1662,79 *euro* apmērā par periodu no 2015.gada 24.jūlija līdz 2016.gada 12.februārim un pieprasīt atmaksāt pārmaksāto pabalstu līdz 2016.gada 21.decembrim.

Nepiekrītot sākotnējam lēmumam, pieteicējs to apstrīdēja.

[2] Ar aģentūras direktores 2016.gada 8.decembra lēmumu Nr.16/2325267 (turpmāk – pārsūdzētais lēmums) sākotnējais lēmums atstāts negrozīts, pamatojoties uz turpmāk minētajiem argumentiem.

[2.1] Ar aģentūras Liepājas reģionālās nodaļas 2015.gada 13.marta lēmumu Nr.15/646361 pieteicējam tika piešķirts bezdarbnieka pabalsts, kurš tika izmaksāts par periodu no 2015.gada 10.maija līdz 2016.gada 12.februārim. 2016.gada oktobrī aģentūra no Valsts ieņēmumu dienesta (turpmāk – dienests) saņēma informāciju par pieteicēja atrašanos darba ņēmēja statusā mikrouzņēmumā SIA „/Nosaukums/" no 2015.gada 21.jūlija, pieteicējs ir šī mikrouzņēmuma īpašnieks. Tādējādi konstatējams, ka laikā no 2015.gada 24.jūlija līdz 2016.gada 12.februārim pieteicējs turpināja būt darba ņēmējs SIA „/Nosaukums/", vienlaicīgi saņemot arī bezdarbnieka pabalstu.

[2.2] Atbilstoši Bezdarbnieku un darba meklētāju atbalsta likuma (turpmāk – Atbalsta likums) 10.panta pirmās daļas 2.punktā noteiktajam, kā arī tiesu praksē atzītajam bezdarbnieka statuss, kas ir priekšnoteikums bezdarbnieka pabalsta piešķiršanai, nav savienojams ar darba ņēmēja statusu. Saskaņā ar likuma „Par valsts sociālo apdrošināšanu" 1.panta 2.punkta „i" apakšpunktu mikrouzņēmuma darbinieks ir darba ņēmējs. Savukārt saskaņā ar Mikrouzņēmumu nodokļa likuma 1.panta trešo daļu mikrouzņēmuma īpašnieks ir mikrouzņēmuma darbinieks. Likuma „Par valsts sociālo apdrošināšanu" izpratnē mikrouzņēmuma īpašnieks šo statusu iegūst ar brīdi, kad mikrouzņēmums ir reģistrēts dienestā kā mikrouzņēmumu nodokļa maksātājs. Tādējādi pieteicējs mikrouzņēmumā ir darba ņēmējs, neskatoties uz to, ka nav gūti ienākumi un nav veiktas valsts sociālās apdrošināšanas iemaksas. Darba ņēmēja statusa iegūšana ir tiesisks pamats bezdarbnieka statusa zaudēšanai saskaņā ar Atbalsta likuma 12.panta pirmās daļas 1.punktu.

[2.3] Lēmums, ar kuru pieteicējam piešķirts bezdarbnieka pabalsts, ir atzīstams par pieteicējam labvēlīgu prettiesisku administratīvo aktu daļā par bezdarbnieka pabalsta izmaksas periodu, tomēr, tā kā tas jau ir izpildīts un ir zaudējis spēku, to vairs nevar atcelt. Līdz ar to ir piemērojams Administratīvā procesa likuma 86.panta otrās daļas 5.punktā noteiktais. Pieteicējam vajadzēja apzināties, ka viņam nav tiesību uz bezdarbnieka pabalstu periodā, kurā viņš reģistrēts kā mikrouzņēmuma darbinieks (īpašnieks).

[2.4] Tiesības aģentūrai atgūt pārmaksāto bezdarbnieka pabalstu izriet no likuma „Par apdrošināšanu bezdarba gadījumam" 16.panta trešās daļas un likuma „Par valsts sociālo apdrošināšanu" 27.^{1}panta pirmās daļas.

[3] Administratīvajā rajona tiesā 2017.gada 10.janvārī saņemts pieteicēja pieteikums. Ar Administratīvās rajona tiesas tiesneses 2017.gada 12.janvāra lēmumu nolemts pieņemt pieteikumu un ierosināt administratīvo lietu par pārsūdzētā lēmuma atcelšanu.

Pieteikumā ietverti turpmāk minētie apsvērumi.

[3.1] Aģentūras ieskatā lēmums, ar kuru pieteicējam piešķirts bezdarbnieka pabalsts, ir tik acīmredzami prettiesisks, ka pieteicējs to varēja un viņam to vajadzēja apzināties. Lai gan Administratīvā procesa likuma 150.panta pirmā daļa noteic, ka iestādei jāpierāda tie apstākļi, uz kuriem tā atsaucas kā uz savu iebildumu pamatojumu, pārsūdzētajā lēmumā nav minēti argumenti, kas norādītu uz prettiesiskuma acīmredzamību, ko pieteicējam kā privātpersonai vajadzēja apzināties. To neapzinājās arī pati aģentūra, lai gan tai bija pieejami visi nepieciešamie līdzekļi un dati. Pēc sākotnējā lēmuma pieņemšanas ne aģentūras Liepājas reģionālās nodaļas, ne dienesta Liepājas klientu apkalpošanas centra darbinieki nespēja paskaidrot, kādēļ šāds lēmums pieņemts, tas tikai daļēji ir norādīts pārsūdzētajā lēmumā, līdz ar ko ir nepamatoti un pat absurdi šādas zināšanas prasīt no privātpersonas.

[3.2] Pārsūdzētais lēmums pieņemts, balstoties uz nepatiesiem faktiem, jo SIA „/Nosaukums/" pieteicējs nodibināja jau 2006.gada 12.jūlijā, bet mikrouzņēmuma nodokļa maksātāja tā ir kopš 2014.gada 1.janvāra. Līdz ar to nav saprotams, kādēļ tiek prasīts atmaksāt saņemto pabalstu tikai par periodu no 2015.gada 24.jūlija, nevis visu saņemto pabalstu. 2015.gada 24.jūlijā pieteicēja statusā nekas nemainījās, tika tikai pārtrauktas īslaicīgas darba attiecības ar SIA „/Nosaukums/". Brīdī, kad tika pieņemts lēmums par bezdarbnieka pabalsta piešķiršanu pieteicējam, aģentūrai informācija par pieteicēja statusu jau bija pieejama, tomēr aģentūra to neizmantoja. Turklāt, piesakoties bezdarbnieka pabalstam, pieteicējs īpaši uzsvēra, ka viņam pieder uzņēmuma daļas, lai pārliecinātos, vai dalība uzņēmumā neliks šķēršļus bezdarbnieka pabalsta saņemšanai. Tā kā dalība uzņēmumā pieteicējam ienākumus nenesa, viņš bija gatavs savas daļas atsavināt, tomēr, saņēmis mutisku paskaidrojumu, ka dalība uzņēmumā neietekmē bezdarbnieka pabalsta saņemšanu, nolēma to nedarīt.

[3.3] Pieteicējs paļāvās uz viņam sniegto informāciju. Nekas aģentūras darbībās nenorādīja, ka bezdarbnieka pabalsts pieteicējam nepienāktos, pretenzijas no aģentūras puses netika izvirzītas gandrīz gadu pēc pēdējā maksājuma veikšanas. Saņemot bezdarbnieka pabalstu, pieteicējs atbilstoši tiesiskās paļāvības principam paļāvās, ka aģentūras rīcība, to izmaksājot, ir tiesiska un konsekventa. Saņemto pabalstu pieteicējs izlietoja izdevumiem, kas saistīti ar darba meklējumiem Rīgā un kurus citādi nebūtu veicis. Iestādes kļūda, kuras pieļaušanā privātpersona nav vainojama, nedrīkst radīt privātpersonai nelabvēlīgas sekas.

[4] Aģentūra paskaidrojumā, pamatojoties uz pārsūdzētajā lēmumā norādīto, pieteikumu neatzīst un lūdz noraidīt. Papildus norāda, ka, piešķirot kādu no sociālās apdrošināšanas pakalpojumiem, tostarp bezdarbnieka pabalstu, pamatojas uz pierādījumiem, proti, informāciju, kas saņemta no dienesta. Dienesta iesniegtās ziņas aģentūrai ir saistošas. Bezdarbnieka pabalsta piešķiršanas brīdī 2015.gada 13.martā dienesta dati apliecināja, ka pieteicējs neatrodas darba attiecībās ar SIA „/Nosaukums/", tās izbeigtas 2014.gada 14.novembrī. Pēc tam no 2015.gada 21.jūlija līdz 2015.gada 23.jūlijam noslēgts darba līgums. Tomēr vēlāk šie dati tika mainīti, proti, 2016.gada oktobrī no dienesta saņemtā informācija apliecina, ka darba tiesiskās attiecības ar SIA „/Nosaukums/" nav izbeigtas 2015.gada 23.jūlijā, un pieteicējs ir darba ņēmēja statusā nepārtraukti no 2015.gada 21.jūlija.

[5] Ar Administratīvās rajona tiesas 2017.gada 27.marta spriedumu pieteikums noraidīts, pamatojoties uz turpmāk minētajiem argumentiem.

[5.1] Saskaņā ar likuma „Par apdrošināšanu bezdarba gadījumam" 16.panta trešo daļu, ja aģentūra konstatē, ka personai bezdarbnieka pabalsta saņemšanas laikā ir bijis vai ir darba ņēmēja vai pašnodarbinātā statuss un līdz ar to šī persona nepamatoti saņēmusi bezdarbnieka pabalstu, aģentūra pieņem lēmumu par šajā periodā pārmaksātās bezdarbnieka pabalsta summas atgūšanu, pamatojoties uz dienesta informāciju par periodiem, kuros persona reģistrēta kā darba ņēmējs vai pašnodarbinātais, vai no citas valsts kompetentās iestādes saņemto informāciju par personas nodarbinātību citā valstī.

[5.2] Jautājumā par to, vai mikrouzņēmuma darbinieks un īpašnieks ir uzskatāmi par darba ņēmējiem un tāpēc šis statuss nav savienojams ar bezdarbnieka statusu, ir izveidojusies judikatūra. Proti, Augstākās tiesas Administratīvo lietu departamenta (turpmāk – Augstākā tiesa) judikatūrā ir atzīts, ka sociālās apdrošināšanas jautājumos mikrouzņēmuma īpašnieks nav nodalāms no tām personām, kas mikrouzņēmumā strādā uz darba līguma pamata, un to kā sociāli apdrošināmu personu statusu neietekmē gūto ienākumu veids. Mikrouzņēmuma īpašnieks darba ņēmēja statusu likuma „Par valsts sociālo apdrošināšanu" izpratnē iegūst līdz ar brīdi, kad mikrouzņēmums ir reģistrēts dienestā kā mikrouzņēmumu nodokļa maksātājs. Savukārt šo statusu īpašnieks zaudē tikai tad, kad uzņēmums likumā noteiktajos gadījumos zaudē minētā nodokļa maksātāja statusu vai arī īpašnieks atsavina vai likvidē mikrouzņēmumu, tādējādi zaudējot savu piederību mikrouzņēmumu nodokļa maksātājam mikrouzņēmumam. Savukārt bezdarbnieka statuss, kas ir priekšnoteikums bezdarbnieka pabalsta piešķiršanai, nav savienojams ar darba ņēmēja statusu. Šādu secinājumu nemaina tas, ja persona, joprojām esot darba ņēmēja statusā, kādu laiku nesaņem ienākumus no savas nodarbinātības. Šādā gadījumā personai ir izvēles iespēja, vai saglabāt savu darba ņēmēja statusu vai arī to izbeigt, proti, īpašnieks var risināt jautājumu par uzņēmuma likvidāciju. Tieši no mikrouzņēmuma īpašnieka ir atkarīgs tas, vai un cik ilgā laikā nestrādājošs uzņēmums tiek likvidēts un īpašnieks zaudē darba ņēmēja statusu. Tādējādi līdz pat uzņēmuma likvidācijai tā īpašnieks saglabā darba ņēmēja statusu, kas savukārt ir šķērslis bezdarbnieka statusa iegūšanai un bezdarbnieka pabalsta saņemšanai *(sk. Augstākās tiesas 2016.gada 24.oktobra spriedumu lietā Nr.SKA-487/2016, 2016.gada 21.oktobra spriedumu lietā Nr.SKA-458/2016 un 2016.gada 29.decembra lēmuma lietā Nr.SKA-1529/2016 6.punktu)*.

Atbilstoši pieteicēja norādītajam tiesas sēdē pieteicējs šobrīd piekrīt tam, ka bezdarbnieka pabalstu saņemt nevarēja. Līdz ar to nav lietderīgi sīkāk analizēt tās normas, kuras noteic to, ka pieteicējs bezdarbnieka pabalsta saņemšanas laikā bija uzskatāms par darba ņēmēju, jo par pašu faktu, ka bezdarbnieka pabalsts saņemts prettiesiski, strīds vairs nepastāv.

[5.3] Pieteicējs norādījis, ka, piesakoties bezdarbnieka pabalstam, īpaši uzsvēris, ka viņam pieder uzņēmuma daļas, un

saņēmis mutisku paskaidrojumu, ka dalība uzņēmumā neietekmē bezdarbnieka pabalsta saņemšanu, uz ko arī paļāvies.

Atbilstoši Administratīvā procesa likuma 10.pantam privātpersona var paļauties, ka iestādes rīcība ir tiesiska un konsekventa. Iestādes kļūda, kuras pieļaušanā privātpersona nav vainojama, nedrīkst radīt privātpersonai nelabvēlīgas sekas. Kā konsekventi atzīts judikatūrā, lai noskaidrotu, vai tiesiskā paļāvība ir vai nav, jāatbild uz trīs jautājumiem: 1) vai bija kaut kas, uz ko varēja paļauties (skaidrs iestādes izteikums); 2) vai attiecīgā persona tiešām uz to paļāvās; 3) vai attiecīgā personas paļāvība ir aizsardzības vērta *(sk., piemēram, Augstākās tiesas 2012.gada 5.novembra sprieduma lietā Nr.SKA-558/2012 8.punktu)*.

Nav uzskatāms, ka konkrētajā gadījumā pieteicēja tiesiskā paļāvība būtu aizsardzības vērta, jo, pirmkārt, nav pamata uzskatīt, ka ir bijis skaidrs iestādes izteikums. Par skaidru iestādes izteikumu varētu runāt situācijā, ja pirms bezdarbnieka pabalsta prasīšanas pieteicējs no aģentūras būtu saņēmis atbilstošu uzziņu saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 100.pantu. Otrkārt, pieteicējam kā mikrouzņēmuma īpašniekam bija jābūt informētam par savu statusu, turklāt, kā secināms no lietā esošā darba līguma *(lietas 24.lapa)*, atbilstoši kuram pieteicējs uzņēmies jurista pienākumus, pieteicējam ir arī juridiskas zināšanas. Tādējādi nav pamata uzskatīt, ka pieteicējam varēja rasties tiesiskā paļāvība.

[5.4] Tiesa nevar pārbaudīt, kā tieši pieteicējs uzdevis jautājumu un kā uz to mutiski atbildējusi konkrētā iestādes darbiniece.

[5.5] Ar dienesta Nodokļu pārvaldes Liepājas klientu apkalpošanas centra vadītāja lēmumu Nr.8.18-15/126172 nolemts SIA „/Nosaukums/" reģistrēt par mikrouzņēmumu nodokļa maksātāju ar 2014.gada 1.janvāri *(lietas 10.lapa)*.

Tādējādi secināms, ka jau bezdarbnieka statusa piešķiršanas brīdī pieteicējam šāds statuss nevarēja tikt piešķirts. Tas, ka aģentūrai šāda informācija nebija pieejama laicīgi, acīmredzot ir nepilnība aģentūras un dienesta sadarbībā, taču aģentūras rīcību šādā gadījumā konkrēti atrunā iepriekš citētā likuma „Par apdrošināšanu bezdarba gadījumam" 16.panta trešā daļa, ko aģentūra ir piemērojusi.

Konstatējams, ka arī pārsūdzētā lēmuma pieņemšanas brīdī aģentūras rīcībā nav bijusi pilnīga informācija no dienesta, jo atbilstoši aģentūras Liepājas reģionālās nodaļas 2016.gada 17.oktobra izziņā Nr.16/1961302 un 2016.gada 3.novembra izziņā Nr.16/2086084 ietvertajai informācijai pieteicējam darba tiesiskās attiecības, kas ar SIA „/Nosaukums/" uzsāktas 2015.gada 21.jūlijā, turpinās *(lietas 22., 23.lapa)*. Taču par mikrouzņēmuma īpašnieku pieteicējs uzskatāms jau bezdarbnieka statusa piešķiršanas brīdī.

Tiesa lietas ietvaros nevar aģentūras vietā pārvērtēt apstākļus, kas nav vērtēti pārsūdzētajā lēmumā, un aģentūras vietā secināt, ka bezdarbnieka pabalsta pārmaksa konstatējama par visu pabalsta piešķiršanas periodu.

Jebkurā gadījumā nevar uzskatīt, ka konkrētajā gadījumā, kad pieteicējam pašam bija jāzina savs statuss mikrouzņēmumā, tikai tāpēc, ka aģentūra no dienesta nebija saņēmusi pilnīgu informāciju, pieteicējs varēja paļauties, ka attiecībā uz viņu pieņemtais aģentūras lēmums par bezdarbnieka pabalsta piešķiršanu *(lietas 20.-21.lapa)* bijis tiesisks.

[5.6] Aģentūra pārsūdzētajā lēmumā cita starpā ir atsaukusies arī uz Administratīvā procesa likuma 86.panta otrās daļas 5.punktu. Pieteicējam tiešām vajadzēja zināt savu statusu mikrouzņēmumā. Tajā pat laikā jāņem vērā, ka Administratīvā procesa likuma 86.panta otrās daļas 2.punkts paredz, ka adresātam labvēlīgu prettiesisku administratīvo aktu var atcelt, ja tiesību norma paredz administratīvā akta atcelšanu.

[5.7] Likuma „Par apdrošināšanu bezdarba gadījumam" 16.panta trešā daļa tieši noteic aģentūras rīcību situācijā, ja bezdarbnieka pabalsts saņemts nepamatoti.

Pārsūdzētais lēmums nav arī uzskatāms par nesamērīgu, jo, atgūstot nepamatoti izmaksāto pabalsta summu, nepamatoti izlietotie sociālā budžeta līdzekļi varēs tikt izmantoti citu pabalstu saņēmēju vajadzībām, tādējādi ievērojot sabiedrības intereses kopumā.

[6] Par Administratīvās rajona tiesas 2017.gada 27.marta spriedumu pieteicējs iesniedza apelācijas sūdzību. Apelācijas sūdzībā norādīts turpmāk minētais.

[6.1] Tiesa nav pietiekami izvērtējusi lietas apstākļus kontekstā ar tiesiskās paļāvības principu, saskaņā ar kuru privātpersona var paļauties, kas iestādes rīcība ir tiesiska un konsekventa.

Pieteicēja ieskatā iestādes rīcība, pieņemot lēmumu par bezdarbnieka pabalsta piešķiršanu un to izmaksājot, vērtējama kā skaidrs iestādes izteikums, uz kuru privātpersona varēja paļauties. Līdz ar to nav nozīmes tam, kā tieši pieteicējs ir uzdevis jautājumus, saņemot konsultāciju no iestādes darbinieces, jo neatkarīgi no tā iestādei visa nepieciešamā informācija saskaņā ar Valsts pārvaldes iekārtas likuma 10.panta 8.punktu bija jāiegūst no dienesta patstāvīgi, un dienestam šāda informācija bija pieejama. Tas nozīmē, ka pieteicējs varēja paļauties uz pieņemtā lēmuma tiesiskumu. Apstāklim, ka pieteicējam kā mikrouzņēmuma īpašniekam bija jābūt informētam par savu statusu un vēl jo vairāk tam, ka pieteicējam ir vai nav kādas juridiskas zināšanas, šajā kontekstā nav nekādas nozīmes.

[6.2] Pieņemot prettiesisku lēmumu par bezdarbnieka pabalsta piešķiršanu, aģentūra liedza pieteicējam saņemt pabalstu tiesiskā ceļā, proti, iepriekš novēršot juridiskos šķēršļus (atsavinot viņam piederošās komercsabiedrības kapitāldaļas un piesakoties pabalstam atkārtoti).

[7] Aģentūra, lūdzot ņemt vērā iepriekš sniegtos paskaidrojumus, paskaidrojumā norāda, ka pieteicēja apelācijas sūdzība nav pamatota.

[8] Apgabaltiesa atbilstoši Administratīvā procesa likuma 304.panta pirmajai daļai administratīvo lietu izskata rakstveida procesā.

Motīvu daļa

[9] Rakstveida procesā pārbaudījusi lietas materiālus un novērtējusi lietā esošos pierādījumus, Administratīvā apgabaltiesa atzīst, ka pieteicēja apelācijas sūdzība nav pamatota un pieteikums ir noraidāms.

[10] Izskatījusi lietu pēc būtības un izvērtējusi pirmās instances tiesas sprieduma pamatojumu kopsakarā ar procesa dalībnieku sniegtajiem paskaidrojumiem, pieteikumā un apelācijas sūdzībā ietvertajiem argumentiem, kā arī pirmās instances tiesas sēdē sniegtajiem procesa dalībnieku paskaidrojumiem, Administratīvā apgabaltiesa atzīst, ka pirmās instances tiesa pareizi konstatējusi lietas faktiskos un tiesiskos apstākļus, piemērojusi atbilstošās tiesību normas un pareizi tās interpretējusi, pirmās instances tiesas izdarītie secinājumi ir pareizi un pietiekami, tādēļ apgabaltiesa saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 307.panta ceturto daļu pievienojas pirmās instances tiesas sprieduma motivācijai, atzīstot pirmās instances tiesas spriedumā sniegto pamatojumu par pietiekamu (*sk. šā sprieduma 5.1. -5.3., 5.5. un 5.7.punktu*), un atkārtoti izvērstāku argumentu izklāstu nenorāda.

Atbildot uz pieteicēja apelācijas sūdzībā minētajiem argumentiem, apgabaltiesa norāda turpmāk minēto.

[11] Pieteicējs ir norādījis, ka, piesakoties bezdarbnieka pabalstam, mutvārdos īpaši uzsvēris, ka viņam pieder uzņēmuma daļas, lai pārliecinātos, vai dalība uzņēmumā neliks šķēršļus bezdarbnieka pabalsta saņemšanai. Tā kā dalība uzņēmumā pieteicējam ienākumus nenesa, viņš bija gatavs savas daļas atsavināt, tomēr, saņemot mutisku paskaidrojumu, ka dalība uzņēmumā neietekmē bezdarbnieka pabalsta saņemšanu, nolēma to nedarīt. Pieteicējs paļāvās uz viņam sniegto informāciju. Pieteicējs uzskata, ka aģentūra liedza pieteicējam saņemt pabalstu tiesiskā ceļā, proti, iepriekš novēršot juridiskos šķēršļus (atsavinot viņam piederošās komercsabiedrības kapitāldaļas un piesakoties pabalstam atkārtoti).

Lietas materiālos atrodas pieteicēja parakstīts 2015.gada 10.marta iesniegums pabalsta piešķiršanai un iesniegums bezdarbnieka statusa piešķiršanai (*lietas 15. un 61.lapa*). Lūgumā par bezdarbnieka statusa piešķiršanu pieteicējs ir apliecinājis tostarp, „ka nestrādāju, neesmu darba ņēmējs vai pašnodarbinātais atbilstoši likumam „Par valsts sociālo apdrošināšanu"; meklēju darbu; esmu darbspējīgs un gatavs nekavējoties stāties darba attiecībās; neveicu komercdarbību vai tā apturēta saskaņā ar normatīvajiem aktiem."

No pirmās instances tiesas 2017.gada 6.marta sēdes protokola izriet, ka pieteicējs sākotnēji, sniedzot paskaidrojumu, uz tiešu tiesas jautājumu atbildējis, ka, pieprasot bezdarbnieka pabalstu, ir teicis iestādes darbiniekam, ka ir mikrouzņēmumā. Savukārt uz nākamo tiesas precizējošo jautājumu atbildēja, ka tomēr ir teicis, ka viņam ir daļas uzņēmumā, un prasījis, vai tas neradīs problēmas (*lietas 29.-30.lapa*).

Apgabaltiesa konstatē, ka pieteicējs iesniegumā bezdarbnieka statusa piešķiršanai rakstveidā nav norādījis, ka viņam pieder uzņēmuma daļas un ka viņš ir uzņēmuma īpašnieks.

Apgabaltiesa neatrod saprātīgu izskaidrojumu tam, ja jau pieteicējs iesniegumā par bezdarbnieka statusu ir apliecinājis, ka komercdarbību neveic, tad kādēļ nav norādījis, ka viņam pieder daļas uzņēmumā un viņš ir konkrēta mikrouzņēmuma īpašnieks. Tā kā pieteicējs iesniegumā nav minējis, ka ir mikrouzņēmuma īpašnieks (neatkarīgi no tā, vai uzņēmums peļņu nes), turklāt pirmās instances tiesā ir sniedzis pretrunīgus paskaidrojumus, apgabaltiesa uzskata, ka pieteicējs, pieprasot bezdarbnieka pabalstu, iestādes darbinieku nav informējis par savu dalību uzņēmumā, lai pārliecinātos, vai dalība uzņēmumā neliks šķēršļus bezdarbnieka pabalsta saņemšanai, kā to apgalvo pieteicējs. Tas savukārt nozīmē, ka pieteicējs ir sniedzis nepilnīgu informāciju, kas konkrētajā gadījumā bija pamats bezdarbnieka statusa piešķiršanai un bezdarbnieka pabalsta saņemšanai.

[12] Pārsūdzētais lēmums izdots tostarp, pamatojoties uz likuma „Par apdrošināšanu bezdarba gadījumam" 16.panta trešo daļu, likuma „Par valsts sociālo apdrošināšanu" $27.^{1}$pantu, Administratīvā procesa likuma 81.panta piekto daļu un Administratīvā procesa likuma 86.panta otrās daļas 5.punktu.

Apgabaltiesa atzīst, ka aģentūra, izdodot pārsūdzēto lēmumu, pareizi piemērojusi likuma „Par apdrošināšanu bezdarba gadījumam" 16.panta trešo daļu, kā arī likuma „Par valsts sociālo apdrošināšanu" $27.^{1}$pantu, tādēļ aģentūrai nebija jāpiemēro Administratīvā procesa likuma 86.panta otrās daļas 5.punkts.

Arī Augstākā tiesa ir atzinusi, ka nepamatoti izmaksāto sociālās apdrošināšanas pabalstu atprasīšanu paredz likuma „Par valsts sociālo apdrošināšanu" $27.^{1}$panta pirmā daļa. Piemērojot speciālo tiesību normu, ir pietiekami atsaukties tikai uz to, papildus neminot arī Administratīvā procesa likuma 85. vai 86.pantu (*sk. Augstākās tiesas 2016.gada 29.decembra spriedumu lietā Nr.SKA-1128/2016 7.punktu*).

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 307. un 309.pantu, Administratīvā apgabaltiesa

nosprieda

noraidīt /pers. A/ pieteikumu par Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras direktores 2016.gada 8.decembra lēmuma

Nr.16/2325267 atcelšanu.

Spriedumu var pārsūdzēt Augstākās tiesas Administratīvo lietu departamentā viena mēneša laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, iesniedzot kasācijas sūdzību Administratīvajā apgabaltiesā.

Tiesnese referente S.Kanenberga

Tiesneses A.Reitupe

A.Šteinberga